Zeitschrift: Schwyzerlüt : Zytschrift für üsi schwyzerische Mundarte
Band: 10 (1948)
Heft: 7-9

Artikel: 's Grossvaters Sprooch
Autor: Rogger, W. A.
DOI: https://doi.org/10.5169/seals-182091

Nutzungsbedingungen
Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Mehr erfahren

Conditions d'utilisation
L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. En savoir plus

Terms of use
The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. Find out more

Download PDF: 09.12.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, https://www.e-periodica.ch

Us em Rußland-Buech*

(Erstdruck)

A däm Oobed — es ischt en milde, hälle Früelingsoobed — goht de Räbme zom eerschtemol verusse. Da isch zwoor nid Moode uf eme russische Guet, do sitzt me schöö dinne, trinkt Thee, loset Musik oder plauderet. Aber de Räbme goht also, wen ers vo dihaa gwännt ischt, und lueget an Stäärnehimel ue. Da hät är vo jeehäär gäärn, „i di ander Wält dureglueget" und gwunderet, wes ächscht däi möcht sii. Sinds ächscht au di gliichige Stäärne doo we dihaa? Isch es de gliich Himel, oder händ si au en psunderne, d Russe, we si en psunderne Glaube und e psunderni Seel händ? Und wo isch d Haamet, d Schwiiz? Tänkt ächscht au öppert a mich, da Randetaaler Mäitli viläichscht, won i gsaat ha, es söl amed an Stäärnehimel ueluege zoobed, ich wels au, dän chönid mer enand dur disälb „Poscht" en Gruez schicke? Tänkt si ächscht no draa? —

Er stoht, und lueget, tüüt mit der Hand:
Däi, i däre Richting, mo d Haamet sii: Noobed Schwiizerländli! Da hät er ganz luut gsaat. Aber es hät im neemer ka Amptert ggee.

Si hämmi nid ghöört, tänkt er und waaßt nid, dan er i der lätze Richting ggrüezt hät, gege Sibirie hindere. —

Er goht wider ie. Sitzt an Tisch häre — s Mäitli hät im d Lampe aazunde, — stützt de Chopf i d Hand, und siniert:

Wa triibed si ächscht dihaa? Oo wä me doch chuund en Gump neh und par Wörtli rede mit ene, no wider emol zwaa Wörtli i der Haametsprooch! Und par Ootezüg Haametluft schnuufe. Wä me da chuund!!! —

Albert Bächtold.

* Erscheint im IV. Quart. 1949 bei der Büchergilde Gutenberg.

's Großvaters Sprooch

My Großvater isch zyt myner Erinnerig en alte, graue Maa gsy. Ke Wunder, isch är doch anno 1835 uf d'Wält cho. Äer hed zwar eister gmeint, är syg zunere dumme Zyt jung worde. I ha's doozemool, wo n'är das alme behauptet hed, nid besser verstande, aber jetz, weme use luegt, i d'Wält, müeßti ihm scho widerrede. Frili, au e syne Jugetjohre sind d'Lüüt chly zunderuuf gsy — dänkid nume a Sonderbundschrieg, a Neueburgerhandel und wie all das Omues gheisse hed, im In- und au im Ußland. My Großvater hed alles miterläbt und isch spöter sogar as Scharpfschütz doo und deet deby gsy. Wüssid, das sind die säbne flotte Soldate gsy mit de wyße Geete, de länge grüene Chittle und de runde Hüet mit de schillerige Güggelfädere druff. Vo sälbere Zyt hed de Großvater chönne erzelle — unermüedlich und ich ha prezis glychlig zueglost. Doo isch mier das alt lieb Luzärnerdütsch usem Gäui — är isch drum Surseer, Streckiburger gsy — y gange

is Ohr, das breit gredtnig Buredütsch mit dem unerchant eiige „ei“ und'eme osinnig heimalige Tonfall. Es isch ziemli es groblochtigs G'spröoch 's Luzärnerdütsch, aber gönd machid, sie isch eim glych die liebscht — d'Muettersprooch. Ich ha de Vorsatz gfasset, doo as Bueb scho, ich well sie mynerläbtig in Ehre ha und das tueni, chönd m'rs glaube! W. A. Rogger.

Byfüegig. Das Gschichtli isch gschrybe gsy und hindedry hed de Schryber aafoh wärweise „jä und jetze — wo undere demit!“ Das gohd nid so ring wie's Griffelspitze. Aber ime heitere Augeblick sind ihm d'„Schwyzerlüt“ i Sinn cho! He jo natürli, d'„Schwyzerlüt“ tued settigs uufnäh, das isch doch i dere ihri Mission, sie wirds Buredütschi nid loh welle z'schande gohloh! Und mr darfs scho säge, ohni ihre z'flattiere, sie hed ihri Sach rächt gmacht scho syd zähe Johre, die Zytschrift und bsunderbar ihre Vater, de Herr Redakter, und für das mueß är nes Dankigott ha und e Meie ufe Huet darf är sich au dänke, är heds verdienet. Hoffentli rütscht'em de Gurasch nid dore Hosestoos ab für die nächschte zäh Johr Wytermache. Mier wöischid ihm alli Glück und Erfolg dezue!

Zum zähjährige Jubiläum vo der Zytschrift „Schwyzerlüt“

Me sötts nüd meine, aber es ischt glych wahr: S Ystaa für öiseri Mundaart und d Mundaartliteratuur treid eim ke grooß Ehren y, im Gägeteil, me lueget ein für en Hinderwäldler und Twäärchopf aa, wo nanig gmärkt heb, was d Uhr gschlaage heig. Das men eine nüd na uf syn Geischteszuestand undersueche laad, ischt ales! Vo dem cha jeden es Liedli singe, wo si scho mit däre broodloose Chunscht abggää häd!

Me mues drum die Uusduur und dä Opfermuet bewundere, wo de Härr Tokter Schmid sid zäh Jahren uufbraacht häd, das er die Zytschrift trotz ale Hindernisse bis zum hütige Taag häd chönen am Lääben erhalte. Und tanke wämer em für sy Tröii zur Sach und em wöische, das ers i Zuekumpft na e chli ringer heb und das er na e chli meh Understützig findi. Mer händ ali Ursach derzue. De Mundaartschriftstelere verschafft er Gläägeheit, a d Lüüt anezchoo. Die meeschten andere Zytschriften und Zytige sind ja nüd für d Mundaart z haa oder doch nu uusnahmswys, und wänn ds emaal öppis bringed, so isches gwöndli nüd vill meh weder en Löffel voll. Si wüssed zwaar scho warum! S Publikum rüert ene suscht de Sack na gly vor d Füeß. Au d Verleger sind daadure zueknüpft — usem glyche Grund! Si wüssed ebe, das mer mit Mundaartbüechere kä grooßi Gschäft cha mache, oder daß meh weder nüüd na müend druuf tue, und säb cha mer doch uf d Tuur käm zuemuete. Mer wänd drum hoffe, daß i däm Stuck mit der Zyt glych na echli besser chömm, und daß aliwyl wider e därig „Naare“ gäb wie de Härr Tokter Schmid, wo trotz alem Gägewind nüd naae lönd, der Mundaart zu irem Rächt z verhälfe. Si müend ja nüd under alen Umstände e so aagriffig sy, wien öisere Jubilaar mängsmaal! Rudolf Hägni.